

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/22356> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Janssen, Sander Leon Jan

Title: De kroongetuige in het Nederlandse strafproces : vertrouwen is goed, controle is beter

Issue Date: 2013-11-11

NAWOORD:

DE BURGER IN DE BIJZONDERE OPSPORING

Op 5 juli 2013, de eerste dag van het zomerreces van de Tweede Kamer en kort nadat dit proefschrift door de promotiecommissie was beoordeeld, verscheen de brief ‘De burger in de bijzondere opsporing’ van minister Opstelten.⁵³⁶ Behalve het voornemen de zogenoemde criminele burgerinfiltrant te herintroduceren, schrijft de Minister over de kroongetuige dat het thans geldende strikte wettelijke kader in de praktijk als te beperkend wordt ervaren. Hij kondigt aan een wetsvoorstel voor te bereiden, ‘dat ziet op een verruiming van de onderhandelingsmogelijkheden van het OM, om in uitzonderingsgevallen meer toe te kunnen zeggen dan nu mogelijk is.’ Als voorbeelden worden genoemd het toezeggen van meer dan de helft aan strafvermindering of het doen van een financiële tegemoetkoming. Daarnaast wenst de Minister de kroongetuige te kunnen inzetten bij meer delicten dan nu het geval is (georganiseerde criminaliteit of misdrijven waarop een gevangenisstraf van acht jaar of meer is gesteld), zoals ‘financieel economische criminaliteit en corruptie’. De Minister onderkent dat er in de praktijk spanning bestaat tussen het afschermen van de bij getuigenbescherming genomen veiligheidsmaatregelen enerzijds, en de discussie die kan ontstaan over de vraag of de getroffen maatregelen invloed hebben gehad op de betrouwbaarheid van de beschermde getuige anderzijds. Hij geeft aan voornemens te zijn om bij wet een gespecialiseerde Rechter-Commissaris aan te wijzen, die indien mogelijk kan rapporteren over de getroffen getuigenbeschermingsmaatregelen.

De brief van de Minister roept een aantal vragen op – waarbij ik zijn voornemen ten aanzien van de criminele burgerinfiltrant behoudens een verwijzing naar de ervaringen van de Commissies Van Traa en Kalsbeek hier buiten bespreking laat – over de aard en inhoud van de voorgenomen wijzigingen. Zo is een voor de hand liggende vraag hoeveel minder straf de officier van justitie kan gaan vorderen, en of zelfs geheel van het eisen van straf kan worden afgezien. De Minister laat die laatste mogelijkheid nadrukkelijk open. Ook de bandbreedte van de eventuele ‘financiële tegemoetkomingen’ is niet duidelijk, anders dan dat wordt gesteld dat deze in relatie dient te staan tot de schade die de getuige ondervindt als gevolg van diens verklaring, maar dat laatste is naar de ervaring leert bijzonder moeilijk te kwantificeren. Welke andere uitbreidingsmogelijkheden de Minister voor ogen staan is ook nog onduidelijk, en tot slot vergt de (gestelde) noodzaak en omvang van de uitbreiding van het type zaken waarin gebruik gemaakt kan worden van een kroongetuige, nadere onderbouwing, met name in het licht van het tot op heden

⁵³⁶ Brief van de Minister van Justitie van 5 juli 2013, Kamerstukken II 2012-2013, 29911, nr. 83. De brief was al eerder aangekondigd, onder andere bij het algemeen overleg op 29 mei 2013 (verslag van algemeen overleg, Kamerstukken II 2012-2013, 29911, nr. 81).

steeds beleden uitgangspunt dat het gebruik van een kroongetuige een uiterst middel moet zijn waarvan met grote terughoudendheid en slechts in zeer incidentele gevallen gebruik dient te worden gemaakt. Waarom dat uiterste middel juist of mede voor financieel-economische zaken of corruptie nodig zou zijn, is niet duidelijk.

Dit alles zal naar mag worden aangenomen bij de behandeling van het nog in te dienen wetsvoorstel aan de orde komen. Het moge duidelijk zijn dat het in mijn visie terecht is dat de Minister meent dat een uitbreiding van de toezeggingsmogelijkheden voor het Openbaar Ministerie een wetswijziging vergt. Verder zal eveneens duidelijk zijn dat ik het voornemen van de Minister om een rechter-commissaris te betrekken bij de getuigenbeschermingsovereenkomst van harte toejuich. Voor de wijze waarop één en ander tot stand zou kunnen komen verwijs ik met gepaste nederigheid naar de in hoofdstuk 6 gedane aanbevelingen, en spreek de hoop en verwachting uit dat met de brief van de Minister en behandeling van de wetsvoorstellen een begin wordt gemaakt met een heroriëntatie van de kroongetuigenregeling die tot een aanzienlijke verbetering voor de strafrechtspleging kan leiden.